

Vooruit met Voorlezen projectbeschrijving

de Bibliotheek
op school

Lezen
STICHTING LEZEN

*Blijf voorlezen met deze prachtige
boeken voor groep 5 t/m 8!*

*'Lees voor en blijf voorlezen. Niet stoppen als een kind
eenmaal zelf kan lezen. Als je kind zelf een boterham
kan smeren zeg je toch ook niet: kook nu voortaan
maar voor jezelf!'*

Ted van Lieshout op het symposium De waarde van kunst
Gemeentemuseum Den Haag,
9 september 2015

Het project **Vooruit met Voorlezen** wil een impuls geven aan het voorlezen in de hogere groepen op de basisschool. Het project is tot stand gekomen door een samenwerking tussen Stichting Lezen, de Bibliotheek op school en Stichting De Versterking.

Vooruit met Voorlezen: waarom?

Ervaring leert dat er in de onderbouw van het primair onderwijs volop wordt voorgelezen maar dat het voorlezen afneemt in de hogere groepen. Jammer, want voorlezen bevordert het leesplezier van elk kind en is van groot belang voor taalzwakke leerlingen.

Waarom voorlezen vanaf groep 5

- Voorlezen is - samen met vrij lezen - een effectieve leesbevorderingsactiviteit.
- Kinderen maken kennis met boeken die ze niet snel zelf uitzoeken.
- Kinderen hebben toegang tot boeken die qua leesniveau wellicht net te moeilijk zijn.
- Kinderen vergroten hun woordenschat en hun kennis van de wereld door verhalen over andere mensen/dieren/landen/tijden.
- Horen lezen, stimuleert tot zelf lezen.
- Luisteren naar een mooi verhaal is heel plezierig.

Waarom praten over boeken

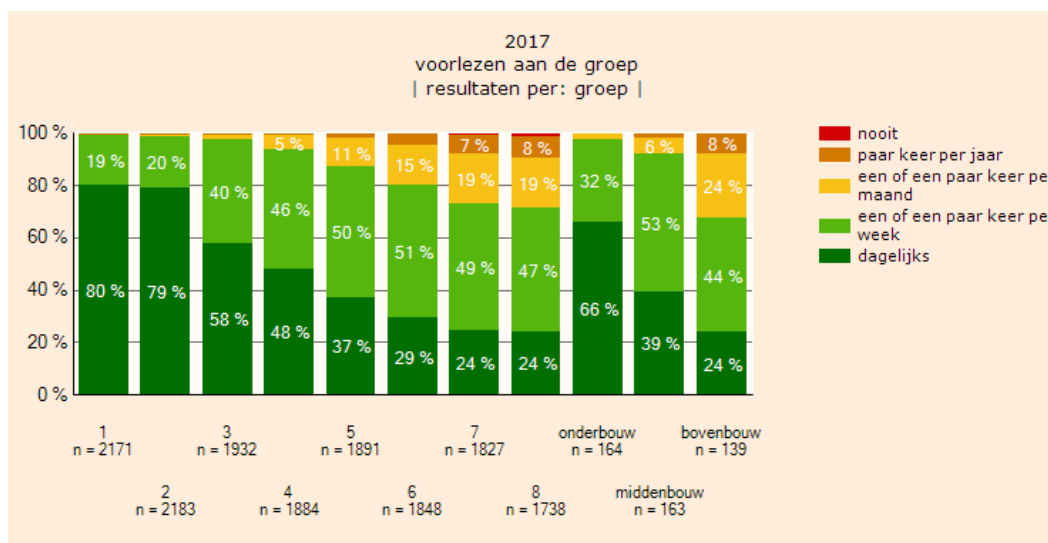
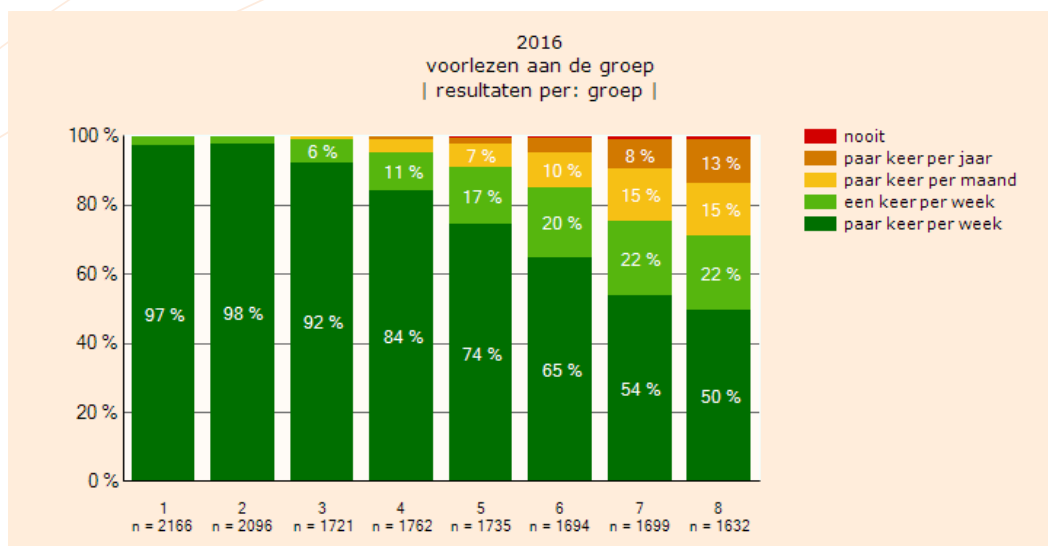
- Het helpt kinderen na te denken over de wereld om hen heen, over zichzelf en over anderen.
- Kinderen krijgen de kans te reflecteren en een eigen mening te verwoorden.
- Kinderen leren van elkaar.

De feiten over voorlezen op school in de praktijk (monitor 2017)

De vraag is dit jaar in de monitor anders gesteld dan voorgaande jaren namelijk: lees je dagelijks voor aan je groep? Als je de categorie dagelijks / een paar keer per week bij elkaar optelt zie je ten opzichte van 2016 een kleine stijging bij groep 1 en 2, groep 3 blijft gelijk. In de groepen 4, 5, 6, 7 en 8 wordt minder voorgelezen dan in 2016.

Conclusie: er wordt minder voorgelezen naar mate kinderen in een hogere groep zitten en er wordt vooral minder vaak voorgelezen. Jammer! Omdat vooral zwakke lezers baat hebben bij voorlezen!

Vooruit met Voorlezen: inhoud

- Er is een titellijst met voorleesboeken en gedichtenbundels beschikbaar: twaalf voorleesboeken voor groep 5/6 en twaalf voorleesboeken voor groep 7/8. In totaal vierentwintig boeken. De eerste versie van deze lijst is tot stand gekomen met inbreng van coryfeeën uit het kinderboekenvak; o.a. Toin Duijck, Lieke van Duin, Aad Meinderts en educatiespecialisten werkzaam in bibliotheken. De boekenlijst voor schooljaar 2018/2019 is op basis van de evaluatie van het tweede projectjaar en de beschikbaarheid van titels, aangepast met mooie eigentijdse voorleesboeken.
- Per school is een gratis set voorleesboeken beschikbaar, acht titels naar keuze.
- Bij elk boek zijn lessuggesties ontwikkeld gericht op leerkrachten en gemaakt door de redactie van Boekidee. De lessuggesties sluiten aan bij het praten over boeken zoals Aidan Chambers dat beschrijft. De lessuggesties worden gepubliceerd op www.leesplan.nl - basisonderwijs - Praktische tips - en zijn ook voor derden beschikbaar. De lessuggesties van de boeken die inmiddels niet meer op de titellijst voorleesboeken staan, zijn via dezelfde website nog wel toegankelijk.

Vooruit met Voorlezen: voorwaarden en criteria

- Het project beslaat 3 schooljaren. Dit schooljaar, 2018/2019, is het derde en laatste projectjaar. In ieder schooljaar participeren minimaal 100 en maximaal 150 scholen in het project. Na 3 jaar hebben zo'n 400 scholen deelgenomen.
- De deelnemende school doet mee met de aanpak de Bibliotheek op school en heeft de langjarige samenwerking voor de Bibliotheek op school met de Bibliotheek contractueel vastgelegd.
- Bij voorkeur worden dBos-scholen uit krimpgebieden en anticipeergebieden uitgenodigd deel te nemen aan het project.
- De school is enthousiast om deel te nemen aan het project.
- De boeken voor het project *Vooruit met Voorlezen* worden via de NBD Boekenopschool.nl - aangeschaft, middels een bestellijst. De NBD factureert aan St. Lezen.

Vooruit met Voorlezen: rol van de POI-coördinator

- De landelijke projectcoördinator van *Vooruit met Voorlezen* informeert de provinciale Bibliotheek op school-coördinatoren over het project.
- De POI-coördinator informeert de bibliotheek en geeft informatie over de werkwijze en vraagt bibliotheken scholen te interesseren voor het project. De bibliotheek geeft de namen van deelnemende scholen door aan de POI. De POI-coördinator geeft de namen van deze scholen door aan de landelijke projectcoördinator van *Vooruit met Voorlezen*. Deze schoolgegevens worden uitsluitend binnen dit project gebruikt.
- De landelijke projectcoördinator verzamelt de aanvragen van POI's (lijsten met deelnemende scholen) en dient de aanvraag in bij Stichting De Versterking en Stichting Lezen.

Vooruit met Voorlezen: rol leesconsulent

- De leesconsulent attendeert de deelnemende scholen op het voorleesfilmpje gemaakt door kinderboekenambassadeurs Hans en Monique Hagen. Het filmpje is te vinden op de website www.leesplan.nl - basis onderwijs - praktische tips.
- De school kiest met hulp van de leesconsulent acht voorleesboeken uit de boekenlijst.
- De boeken worden door de leesconsulent aangeschaft bij de NBD via een bestellijst op Boekenopschool.nl.
- Via www.leesplan.nl - basis onderwijs - praktische tips worden lessuggesties bij de door de school gekozen voorleesboeken gedownload door de leesconsulent en bij de school afgeleverd. De school kan uiteraard ook zelf de lessuggesties downloaden.
- De leesconsulent legt samen met de leescoördinator de bedoeling van het project uit aan de deelnemende leerkrachten. Daarbij worden de lessuggesties toegelicht. Er worden afspraken gemaakt over het inroosteren van tijd voor voorlezen.
- Voor de leesconsulent is een instructie voor de aanpak binnen de school beschikbaar.

Vooruit met Voorlezen: evaluatie schooljaar 2017-2018

De vragen in de evaluatie gingen over de communicatie van het project door POI, samenwerking NBD Bibliion, animo voor deelname bij de scholen, beoordeling en gebruik van de boekenlijst en de lessuggesties, gebruik en waardering van de film *Vooruit met Voorlezen*, de effecten van *Vooruit met Voorlezen* in de klas en voorlezen in de toekomst.

Over de **communicatie met de POI** zijn de leesconsulenten overwegend positief. Voor wat betreft de **samenwerking met de NBD** zijn de leesconsulenten tevreden. Een belangrijk kritiekpunt dat genoemd werd, is dat de *Vooruit met Voorlezen*-boeken niet met een aparte naamsvermelding werden geleverd, waardoor ze in eerste instantie tussen de gewone bibliotheekboeken terechtkwamen. Verder kwamen de boeken vaak niet als één pakket binnen. Voor het leveren van de boeken gaat NBD een oplossing bedenken. Het niet in één pakket leveren van de boeken heeft te maken met het feit dat de boeken niet alle gelijktijdig leverbaar zijn.

De **animo voor deelname** aan *Vooruit met Voorlezen* onder de scholen is behoorlijk hoog. 83% van de leesconsulenten kon de scholen makkelijk overtuigen om mee te doen. **Beoordeling van de boekenlijst.** De boekenlijst werd door de **leesconsulenten** met een 7,7 gewaardeerd. De leesconsulenten vonden de lijst goed en gevarieerd. Ook over de **lessuggesties** waren de leesconsulenten positief; deze kregen het rapportcijfer 8. De suggesties worden gezien als prettig lesmateriaal. De boekenlijst werd door de **leerkrachten** met een 7,5 beoordeeld. De boeken op de lijst werden getypeerd als mooie, geschikte voorleesboeken met een goede afwisseling tussen modern en klassiek en bekend en onbekend. Een enkeling gaf aan dat één of meerdere boeken op de lijst te grof waren.

De lessuggesties zijn door een derde (28%) van de leerkrachten gebruikt en worden gemiddeld gewaardeerd met een 7,2. Reden om de lessuggesties niet te gebruiken waren: tijdgebrek, het niet hebben ontvangen van de lessuggesties of het hebben van eigen goede ideeën voor de les.

De **Vooruit met Voorlezen-film** gemaakt door Hans en Monique Hagen is door 17% van de **leesconsulenten** ingezet en werd gewaardeerd met een 7,6. De film is door 10% van de **leerkrachten** gebruikt. Dat de film relatief onbekend is bij leesconsulenten en leerkrachten kan te maken hebben met het feit dat de film laat beschikbaar was.

Effecten van Vooruit met Voorlezen in de klas: evaluatie schooljaar 2017-2018

Twee derde van de ondervraagde leerkrachten geeft aan dat hun voorleesgedrag onder invloed van *Vooruit met Voorlezen* is veranderd. Ze zijn met name langer en vaker gaan voorlezen tijdens het project. Ook zijn ze andersoortige boeken gaan voorlezen. Belangrijk bijkomstig effect van *Vooruit met Voorlezen* is dat leerkrachten aangeven dat zij tijdens het project meer met de kinderen over de voorgelezen boeken zijn gaan praten, ze meer plezier zijn gaan ontlenen en (in een enkel geval) anders zijn gaan voorlezen. Ook het (voor)leesgedrag van kinderen is volgens sommige van de ondervraagde leerkrachten veranderd. De meest genoemde verandering is dat kinderen vaker zijn gaan vragen om te worden voorgelezen en meer over boeken zijn gaan praten.

Voorlezen in de toekomst. 59% van de ondervraagde leerkrachten geeft aan dat zij van plan zijn om evenveel te blijven voorlezen als zij al deden voor aanvang van *Vooruit met Voorlezen*. De overige 41% geeft aan dit in de toekomst vaker te willen doen. De totale evaluatie wordt op www.leesplan.nl - basis onderwijs - praktische tips geplaatst.

Vooruit met Voorlezen: planning 3e en laatste projectjaar

- April 2018: start 3e projectjaar – POI-contactpersonen worden geïnformeerd
- April/mei 2018: bibliotheken werven scholen voor *Vooruit met Voorlezen*
- Tot en met Juni 2018: boeken aanschaffen bij de NBD door leesconsulenten
- Augustus/september – december 2018: scholen lezen voor
- Januari 2019: evaluatie voorgaande periode en totale evaluatie van *Vooruit met Voorlezen*

Landelijke projectcoördinator *Vooruit met Voorlezen*

Gretha Straatsma

gstraatsma@kpnplanet.nl

06-53228515

Maart 2018

